

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ
 ਏ.ਐਨ. ਗਰੋਵਰ ਜੇ. ਦੇ ਅੱਗੇ।
 ਐਸ ਬੀ ਬੁੱਧ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ।
 ਬਨਾਮ
 ਮਾਇਆ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ।

1955 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 20/ਪੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ।

ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ) ਐਕਟ (1951 ਦਾ LXX)-ਸੈਕਸ਼ਨ 21, 29 ਅਤੇ 32-ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ-ਫ਼ਰਮਾਨ- ਕੀ ਧਾਰਾ 32-ਸੈਕਸ਼ਨ 21(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਕੇਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ-ਦੀ ਲਾਗੂਯੋਗਤਾ

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਕਰਜ਼ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ) ਐਕਟ, 1951 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਡਿਕ੍ਰੇਟਲ ਰਕਮ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ "ਕਰਜ਼ੇ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 21(1) ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਖਾਸ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੌਰਾਨ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 29 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅੱਗੇ, ਇਹ ਧਾਰਾ 21(1) ਸਿਰਫ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 29 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 15 ਅਗਸਤ, 1947 ਦੇ ਦਿਨ ਤੋਂ, ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਬਕਾਇਆ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਇਕੱਠਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਜੋ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 21(1) ਸਿਰਫ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਘਟਾਏ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਫਰਮਾਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਧਾਰਾ 29 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਫਰਮਾਨ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 29 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ: ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ।

ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ) ਐਕਟ, 1951, ਬਠਿੰਡਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਸ਼੍ਰੀ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਮਿਤੀ 16 ਮਾਰਚ, 1955 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਡੀ ਸੀ ਗੁਪਤਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਐਚ. ਐਲ. ਸਰੀਨ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਗਰੋਵਰ, ਜੇ.-ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਕੋ ਇਕ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 4 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਗਲਤ ਅਤੇ ਗਲਤ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਜਨਵਰੀ, 1952 ਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ ਸੀ।

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ) ਐਕਟ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 21 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸਵਾਲ ਵਿਚਲੇ ਡਿਕਰੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ।

S.B. Budh Singh
v.
Maya Ram and
others
Grover, J.

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"21 (1) ਜਿੱਥੇ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਿਸੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਆਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

(2) ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਬੰਦੋਬਸਤ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ ਵੇਲੇ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਬੰਧਾਂਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਤੀਜੇ ਜਾਂ ਤੱਥ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹਨ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਸੇ ਅਪੀਲ ਲਈ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਖੋਜ ਅੰਤਿਮ ਫ਼ਰਮਾਨ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

(3) ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੋਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ

S.B. Budh Singh
v.
Maya Ram and
others

Grover, J.

ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਬੈਂਕ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਬੈਂਕ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਕਰਜ਼ਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਹਿੱਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਪਟਾਰੇ 'ਤੇ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।"

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ, ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 21(1) ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਹੁਣ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਧਾਰਾ 29 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ 15 ਅਗਸਤ, 1947 ਦੇ ਦਿਨ ਤੋਂ, ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਇਕੱਠਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਥਿਤੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 15 ਅਗਸਤ, 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 21(1) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ, ਧਾਰਾ 32 ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜੋ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਐਕਟ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 21 (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਘਟਾਏ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 21 (1) ਹੀ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਫ਼ਰਮਾਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਧਾਰਾ 29 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਫ਼ਰਮਾਨ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 29 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਰਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਲਈ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਧਾਰਾ 32 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਹਨ:-

S.B. Budh Singh
v.
Maya Ram and
others
Grover, J.

"ਜਿੱਥੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 11 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰੇਕ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀ ਭੁਗਤਾਨ ਸਮਰੱਥਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ।"

'ਕਰਜ਼ਾ', ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(6) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮਤਲਬ -

"ਕੋਈ ਵੀ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ, ਭਾਵੇਂ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਿਵਲ ਜਾਂ ਮਾਲੀਆ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਂ ਭਾਵੇਂ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਜੋ-

(a) ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਹੁਣ ਪੱਛਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਰਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਉਜਾੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਰਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;

* * * * *

S.B. Budh Singh
v.
Maya Ram and
others
Grover, J.

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ 'ਫਰਮਾਨ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿ ਉਹ ਫਰਮਾਨ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 21(1)। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਖਾਸ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 32 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਘਟਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 29 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹੋਏ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 32 'ਰਾਹਤ' ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 21, ਚੈਪਟਰ II ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ 'ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ' ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 21(1), ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜੋ ਕਿ ਸਪਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਧਾਰਾ 30 ਅਤੇ 31: ਜੇਕਰ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਰਮਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸੈਕਸ਼ਨ 32 ਦੇ ਅਧੀਨ ਡੈਕਰੇਟਲ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸੀਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 11(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਐਕਟ ਦੇ ਕੁਝ ਠੋਸ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 2(6) ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ਼ਬਦ 'ਫਰਮਾਨ' ਦੇ ਬਾਅਦ "ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ" ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਉਥੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਸਿਰਫ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 21(1) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਜੋ ਕਿ ਫਰਮਾਨਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਫਰਮਾਨ 'ਕਰਜ਼ੇ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

S.B. Budh Singh
v.
Maya Ram
and others
Grover, J.

ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 4 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਿਸ਼ਵ ਰਿਸ਼ੀ
(ਟਰਾਂਸਲੇਟਰ)